

Gminny Program
Profilaktyki
Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych
i Zwalczania Narkomanii,
następstw zdrowotnych
używania wyrobów
tytoniowych i wyrobów
powiązanych oraz uzależnień
behawioralnych
na lata 2024 – 2025

Kierunki działań zawarte w Programie są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025. Do wiążących aktów prawnych należą:

- ✓ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151),
- ✓ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 172 z późn. zm.),
- ✓ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535, 1606),
- ✓ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.),
- ✓ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.),
- ✓ ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022 r., poz. 1608 z późn. zm.),
- ✓ ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 991 z późn. zm.).

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych oraz uzależnień behawioralnych w Gminie Chotcza na lata 2024 - 2025, zwany dalej „programem” określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz zmniejszenia szkód indywidualnych jak i społecznych biorących się z nadużywania środków psychoaktywnych, a także niepożądanych zaburzeń behawioralnych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych oraz uzależnień behawioralnych w Gminie Chotcza

/PROJEKT/

na lata 2024 - 2025 jest kompleksowym przedsięwzięciem mającym na celu ochronę zdrowia i dobrobytu mieszkańców naszej gminy. W dzisiejszych czasach skutki używania substancji uzależniających oraz prowadzenia destrukcyjnych zachowań behawioralnych stanowią poważny problem społeczny, który dotyka zarówno jednostki, jak i społeczności lokalne.

Naszym priorytetem jest zapobieganie i ograniczanie negatywnych skutków spożywania alkoholu i narkotyków, a także ich wpływu na zdrowie psychiczne i fizyczne mieszkańców Gminy Chotcza. Ponadto, w ramach tego programu, planujemy rozszerzyć działania na temat zwalczania skutków zdrowotnych wynikających z używania wyrobów tytoniowych oraz wyrobów powiązanych, takich jak papierosy elektroniczne czy podgrzewanie tytoniu. Również uzależnienia behawioralne, takie jak uzależnienie od Internetu, hazardu czy pracy, będą stanowiły istotną część naszej strategii.

Poprzez wdrożenie szerokiego zakresu działań, wierzymy, że możemy wpłynąć pozytywnie na zdrowie i jakość życia naszych mieszkańców.

Program ten ponadto zawiera zadania, które będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych oraz wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień. Działania w ramach w/w programu mają za zadanie zmniejszyć różnorodność problemów, które powstają przez alkohol i narkotyki w całej społeczności lokalnej, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka.

Uzależnienie to stan toksykacji bardzo szkodliwy dla jednostki, wywołany on jest powtórным zażywaniem środków naturalnych lub syntetycznych. Alkoholizm jest chorobą, rozwijającą się latami. Można ją leczyć, a także zatrzymać jej rozwój na pewnym poziomie. Podstawą terapii jest trwanie w abstynencji. Alkoholizm to choroba, która postępuje i nawraca. Niestety nie jest ona uleczalna, nie można wyleczyć alkoholika, aby pił z powrotem w granicach rozsądku. Jest to choroba śmiertelna.

Stąd programy są bardzo ważne w działaniach samorządu lokalnego. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, zwalczania następstw używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych i uzależnień behawioralnych w Gminie Chotcza Program, opiera się na wytycznych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narodowego Programu Zdrowia.

Program ten jest wyrazem dążenia samorządu lokalnego do wytworzenia takich warunków, aby sprzyjały one zachowaniu zdrowia psychicznego jak i fizycznego mieszkańców naszej gminy, ale także, aby dążyć do właściwego wychowania najmłodszych mieszkańców gminy.

/PROJEKT/

Z dniem 1 stycznia 2022 r. na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii i Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostały przekształcone w Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Zgodnie z Ustawą, Centrum prowadzi działalność w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych oraz uzależnień behawioralnych w Gminie Chotcza na lata 2024 - 2025 to nasze wzmocnione zobowiązanie wobec społeczności lokalnej. Dzięki szerokiemu zakresowi działań, wsparciu społeczności oraz skoordynowanej współpracy, wierzymy, że osiągniemy znaczącą poprawę zdrowia i dobrobytu mieszkańców gminy Chotcza

DIAGNOZA PROBLEMÓW

Gmina Chotcza liczyła na koniec 2022 roku 2308 osób.

Według stanu na rok 2023 ogółem liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych wynosi – 4.

Zauważalny jest **łatwy dostęp młodzieży do alkoholu i zwiększające się ich zainteresowanie innymi substancjami psychoaktywnymi**. Wynika to z faktu iż:

1. Niektóre osoby dorosłe, włącznie z przyjaciółmi i rodzeństwem, mogą dostarczać alkoholu nieletnim.
2. Media często przedstawiają alkohol jako atrakcyjny i nieodłączny element dorosłego stylu życia, co może wpływać na młodych ludzi i zwiększać ich zainteresowanie tym napojem.
3. Młodzież może mieć potrzebę eksperymentowania i polegają na substancjach psychoaktywnych jako formie rozrywki lub ucieczki od codziennych problemów.
4. Brak odpowiedniej edukacji na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych oraz umiejętności radzenia sobie z presją rówieśniczą może zwiększać podatność młodzieży na ich używanie.

5. Alternatywne substancje psychoaktywne, takie jak dopalacze, mogą być łatwo dostępne w sklepach internetowych.
6. Młodzież może również być narażona na różne substancje psychoaktywne w środowiskach, takich jak imprezy lub festiwale muzyczne, gdzie ich dostępność może być trudna do kontrolowania.

Wszystkie te czynniki przyczyniają się do łatwego dostępu młodzieży do alkoholu i zwiększenia ich zainteresowania innymi substancjami psychoaktywnymi. Jest to poważny problem, który wymaga skutecznych działań, takich jak kontrola sprzedaży alkoholu, edukacja młodzieży na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych i wzmocnienie działań profilaktycznych wśród młodzieży.

W roku 2022-2023 roku w zakresie profilaktyki uzależnień zrobiono:

- przeszkolono członków GKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- przyjmowano zgłoszenia o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu lub zażywania narkotyków,
- w szkole zorganizowano warsztaty profilaktyczno – terapeutyczne dla dzieci, młodzieży, nauczycieli z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom,
- osoby uzależnione skierowano na badania przez biegłego sądowego,
- motywowano osoby uzależnione, a także członków rodzin do podjęcia leczenia/terapii,
- dofinansowano wycieczki o tematyce profilaktycznej dla dzieci ze szkoły z terenu naszej gminy,
- wspierano i finansowano szkolne programy profilaktyczne,

ZADANIA I SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

Zad. 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, wyrobów tytoniowych, wyrobów powiązanych i uzależnień behawioralnych

/PROJEKT/

Cel 1. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu/narkotyków, które powodują rozpad życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, systematycznie zakłócających spokój lub porządek publiczny, obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu:

- a) przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu lub zażywania narkotyków,*
- b) działalność informacyjna skierowana do społeczności lokalnej na temat możliwości korzystania z pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych,*
- c) opłacenie kosztów powołania biegłych,*
- d) poniesienie kosztów postępowania sądowego w sprawach o zobowiązanie do leczenia w placówkach odwykowych.*

Cel 2. Zakup i upowszechnienie materiałów edukacyjnych informujących o istocie uzależnień i lokalnym systemie pomocy.

Zad. 2. **Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe/narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie**

Cel 1. Pomoc dla rodzin, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu/narkotyków i przemoc w rodzinie:

- a) motywowanie osób uzależnionych, a także członków rodzin do podjęcia leczenia/terapii,*
- b) rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej oraz udzielanie im wsparcia,*
- c) zaproszenie osoby nadużywającej alkoholu na rozmowę wspierającą – motywującą,*
- d) kierowanie na badania pozwalające ustalić stopień uzależnienia,*
- e) pomoc ofiarom przemocy domowej oraz współdziałanie z odpowiednimi instytucjami mogącymi zapewnić pomoc prawną, psychologiczną, a także materialną.*

Cel 2 Działania edukacyjne upowszechniające wśród mieszkańców gminy wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży oraz promujący przekaz dotyczący konieczności zachowania abstynencji w czasie ciąży:

- a) warsztaty w szkole dla uczniów,*
- b) materiały profilaktyczne rozdane na terenie gminy.*

Zad. 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych oraz uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzież.

Cel 1. Podejmowanie działań informacyjnych i edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży w obszarze uzależnień:

- a) *warsztaty profilaktyczne dla uczniów szkół.*
- b) *wspieranie i finansowanie szkolnych programów profilaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem prowadzenia zajęć w zakresie zaspokajania potrzeb kulturalnych,*
- c) *profilaktyka i promocja zdrowego stylu życia poprzez udział w ogólnopolskiej kampanii tj. np. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”,*
- d) *działania edukacyjne wśród kadry medycznej, pedagogicznej i uczniów mające na celu podejmowanie i uatrakcyjnianie działań antynikotynowych na terenie własnych placówek.*

Cel 2. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia:

- a) *organizacja szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych.*

Cel 3. Wspierania adekwatnych form spędzania czasu wolnego:

- a) *dofinansowania wyjazdów dzieci i młodzieży na wycieczki z uwzględnieniem zagadnień profilaktyki i zdrowego stylu życia.*

Cel 4. Działania zmierzające do wyeliminowania zakupu napojów alkoholowych przez młodzież oraz zmniejszenie spożycia alkoholu przez dorosłych:

- a) *uczulenie sprzedawców podczas szkolenia, aby nie sprzedawali alkoholu młodzieży do lat 18 oraz osobom nietrzeźwym,*
- b) *współpraca z Komendą Powiatową Policji w Lipsku w zakresie kontroli miejsc w których spożywa się alkohol.*

Zad. 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii i

zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych oraz uzależnień behawioralnych.

Cel 1. Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych/narkotykowych, przemocą w rodzinie i zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych:

a) *szkolenie dla członków GKRPA oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.*

Cel 2. Zapewnienie technicznej obsługi GKRPA:

a) *zakup wyposażenia, materiałów i artykułów biurowych na potrzeby obsługi GKRPA i realizacji programów.*

Zad. 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13 1 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Cel 1. . Przestrzeganie przepisów ustawy w zakresie zakazu reklamy napojów alkoholowych, ograniczeń sprzedaży osobom nieletnim, nietrzeźwym oraz na kredyt i pod zastaw:

a) *kontrola podmiotów gospodarczych posiadających zezwolenia na sprzedaż alkoholu w zakresie przestrzegania wszystkich warunków zamieszczonych w ustawie o zezwoleniu i innych aktach dotyczących handlu alkoholem, przeprowadzenie odpowiednich czynności wyjaśniających, zmierzających do ustalenia osób dopuszczających się naruszania przepisów zabraniających reklamy i promocji napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub zastaw,*

b) *Przeprowadzenie odpowiedniego postępowania pozwalającego na zgromadzenie materiałów niezbędnych do występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, bądź wystąpienie do prokuratury w sprawach związanych z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,*

c) *Opiniowanie wniosków sprzedawców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych,*

d) *Występowanie do Wójta Gminy o cofnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w przypadku stwierdzenia łamania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.*

Zad. 6. Uwzględnienie uzależnień behawioralnych.

Cel 1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie i ewaluację Programu jest Urząd Gminy w Chotczy. Monitorowanie zadań i ich efektów będzie prowadzone w oparciu o wskaźniki gromadzone w ramach systemu statystyki publicznej, a także informacje gromadzone przez realizatorów poszczególnych zadań przewidzianych w Programie.

Bieżący monitoring prowadzony będzie w celu potwierdzenia skuteczności działań ujętych w Programie, a także celem wypracowania wniosków i priorytetów służących do projektowania gminnej strategii przeciwdziałania uzależnieniom w kolejnych latach.

Odbywa się w sposób ciągły poprzez:

→ analizę i interpretację danych sprawozdawczych przekazywanych gminie w ramach zawartych umów i porozumień,

→ dokonywanie kontroli jakości oraz rzetelności realizowanych zadań,

→ ścisłą współpracę z realizatorami zadań.

Informacje dotyczące realizacji Programu są przedkładane corocznie:

→ Radzie Gminy w Chotczy w formie raportu w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport,

→ Krajowemu Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA GMINNEGO
PROGRAMU PROFILAKTYKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH I ZWALCZANIA NARKOMANII, NASTĘPSTW
ZDROWOTNYCH UŻYWANIA WYROBÓW TYTONIOWYCH I
WYROBÓW POWIĄZANYCH ORAZ UZALEŻNIEN BEHAVIORALNYCH

/PROJEKT/

1. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
2. Za udział w posiedzeniu członkom komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 100 zł brutto /słownie sto złotych brutto/.

UCHWAŁA Nr
RADY GMINY W CHOTCZY
z dnia

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zwalczania Narkomanii, następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych oraz uzależnień behawioralnych w Gminie Chotcza na lata 2024 – 2025.

/PROJEKT/

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 i art. 18² pkt. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151.) oraz art. 10 ust. 1, 2 i 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939.) oraz w związku z nowelizacją Ustawy o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1608, z 2023 r. poz. 1718). Rada Gminy Chotcza uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zwalczenia Narkomanii, następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych oraz uzależnień behawioralnych na lata 2024 - 2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3.

Traci moc Uchwała Nr XXXIV/164/21 z dnia 15 listopada 2021 roku.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.